

JUCĂRIA ÎN VIAȚA COPILULUI

MEDITAȚI:

- *Ce este o jucărie pentru copil și ce este o jucărie pentru Dvs?*
- *Ce înseamnă o jucărie bună?*
- *Cum alegeți o jucărie bună?*

INFORMAȚI-VĂ:

Jucăriile pentru copil, cu siguranță, sunt primii lui prieteni. Jucăria, este un obiect ce solicita și îndeamnă copilul la joc și-l stimulează. O jucărie este un obiect destinat jocului, dar ea servește și pentru educația mentală, morală, estetica și fizică a copilului. Cu ajutorul jucăriilor, el își poate dezvolta imaginația, dexteritatea și gândirea.

MESAJE DE BAZĂ:

- Pentru părinte o jucărie bună este, în general, cea care este mult folosită: copilul se joacă cu ea des și vreme îndelungată. Este, de asemenea, jucăria care îl învață ceva pe copil și care-l face să progreseze.
- Pentru copil o jucărie bună este, cu siguranță, jucăria care-i oferă cele mai multe posibilități de joacă. Tot odată, o jucărie bună pentru copil este cea pe care tatăl și mama lui își vor face timp să o descopere împreună cu el, o jucărie în care își vor „investi” atenția și dragostea.
- Există o gamă variată de tipuri de jucării ce se potrivesc copiilor de diferite vârste. Ele trebuie să permită copilului, indiferent de gradul său de dezvoltare și capacitățile sale individuale, să se joace cu plăcere și, în același timp, să învețe.
- Oferiți-le copiilor jucării – multe, diverse, polifuncționale, care aduc copilului fericire și zâmbete pline de bucurie, momente de neuitat, sentimente noi și emoții pozitive.

ACȚIONAȚI / CE PUTEȚI FACE LA MODUL CONCRET?

- ✚ **În joc copilul are nevoie de jucării, fie acestea confecționate, cumpărate sau adaptate**
- **Dați-i copilului jucării:** confecționate, adaptate (masa și fața de masă formează o căsuță, colibă, etc) sau procurate, mai vechi și noi. Jucăria, este un obiect ce solicita și îndeamnă copilul la joc.
- **Dați-i copilului astfel de jucării** care să-i permită, indiferent de gradul său de dezvoltare și capacitățile sale individuale, să se joace cu plăcere și, în același timp, să învețe.
- **Lăsați-l să își aleagă** singur jucăriile și activitățile și **să se joace cum vrea**. Puteți veni cu sugestii, dar copilul ar trebui să fie cel care decide.

- **Alegeți jucăriile adecvate vârstei și nivelului de dezvoltare a copilului** – adică intereselor, posibilităților și capacităților copilului; multe jucării „cresc” odată cu copiii, care își modifică modul de a le utiliza pe baza noilor achiziții și exigențe emoționale.
- **Dați-i jucării securizate și durabile copilului** – cu colțuri rotunjite și margini teșite, ce conține piese de dimensiuni mari, excluzând piesele de dimensiuni mici în special pentru copiii de până la 3 ani, care pot fi cu ușurință înghițite, este confecționată din material non-toxic, material durabil greu de așchiat, sfâșiat ori rupt.
- **Dați-i jucării copilului ce-i permite să fie creativ** – ea nu face totul în locul copilului, adesea, din punctul de vedere al adulților nici nu poate fi numită „jucărie” și pot fi câteva bețișoare, o cutie, niște cuburi. Jucăria trebuie să-i permită copilului să-și imagineze cât mai multe lucruri și să poată fi manipulată în cât mai multe moduri, în cât mai multe activități. Numai astfel jucăria servește dezvoltării creativității copilului și contribuie la creșterea încrederii în sine.
- **Dați-i copilului jucării viu colorată și atrăgătoare** – oricât ar fi de educative și potrivite vârstei, uneori aspectul jucăriilor are o importanță covârșitoare, dacă acestea sunt în vogă.
- **Dați-i copilului puține jucării.** Unii părinți au ajuns să echivaleze o copilărie fericită cu o cameră frumos decorată, plină ochi de jucării. Aceștia doresc să le ofere copiilor tot ce n-au avut când erau de vârsta lor. Prea multe jucării limitează creativitatea și concentrarea copilului, suprasolicită și provoacă stres, apare deconectarea emoțională. În atenția copilului e bine să se afle concomitent nu mai mult de 3 jucării. E preferabil să puneți deoparte jucăriile cu care se joacă cel mai puțin. O săptămână sau două mai târziu, sau când copilul se plictisește și cere jucării noi puteți să-i dați una dintre acestea. Chiar uzată, ea va fi la fel de interesantă ca una nouă și-i va prilejui aceeași bucurie. Dați-le copiilor jucăriile pe rând.
- **Dați-i copilului jucării simple.** O jucărie care este prea complicată și nu este încă pentru vârsta lui, nu îl interesează pe copil și riscă să-l decepționeze din cauza incapacității sale de a o înțelege. În acest caz, e preferabil să o puneți deoparte și să i-o dați peste câteva luni.
- **Oferiți copilului variate jucării care se găsesc în orice gospodărie.** Jucăriile cele mai nostime și mai interesante nu sunt neapărat cele vândute. Gândiți-vă să-i oferiți copilului (în funcție de vârstă):
 - cutii alimentare din plastic, linguri de lemn, spatule, tacâmuri din plastic pentru picnic, pahare, farfurii din carton; ambalaje goale din plastic sau carton;
 - cutii de toate mărimile, ușor de deschis și de manevrat, dar niciodată cutii sau borcane de sticlă; tuburi de carton, pungi de hârtie;
 - cârlige de rufe, inele de la perdeaua de la duș, prinse unele de celelalte pentru a forma un lanț; perie de unghii sau de haine;
 - tuburi de la bobinele de ață sau de la sulurile de hârtie autocolantă;
 - ziare, staniol, resturi de hârtie colorată sau de hârtie pentru ambalat cadouri;
 - mingi de tenis, diverse baloane, chei vechi;
 - bucăți de mochetă, tapet sau resturi din pânză;
 - felicitări sau cartele din plastic, obiecte publicitare etc.

✚ **Orice joc finalizează cu ordonarea jucăriilor, căci aruncate de-valma prin casă te poți accidenta, creează haos, dezordine.**

- **Puneți în camera sau colțul de joacă al copilului etajere joase sau cutii/coșuri speciale.** Aranjați jucăriile pe ele. Aceasta îi permite copilului să fie mai autonom cu jucăriile sale. Le vede mult mai bine și poate să le scoată când dorește. Poate, de asemenea, să învețe cu ușurință să le aranjeze la locul lor: cuburile - în coșul albastru, animalele din pluș - în cel roșu etc.
- **Spălați cât de des posibil jucăriile cu săpun.** În prima jumătate a anului de viață a copilului - zilnic. Păstrați-le acoperite pentru a evita prăfuirea acestora (mai ales în perioada 3-6 luni). Nu dați jucăriile micuțului copiilor mai mari.
- **Învățați-l pe cel mic să-și adune jucăriile.** Strânsul jucăriilor poate fi o problemă destul de mare pentru Dvs, cu atât mai mult cu cât copiii primesc frecvent mai multe jucării de cât ar avea nevoie. Unii copiii s-au obișnuit că părinții să fie cei care le strâng, pentru că aceștia din urmă au ales calea cea mai simplă: *„Decât să stau câteva zeci de minute până face curățenie, mai bine mă aplec de câteva ori și le-am strâns pe toate de pe jos, în cinci minute”*. Doar că situația se repetă și strânsul jucăriilor ajunge să interfereze destul de mult cu activitatea adultului.

✚ **Ce puteți face și cum puteți să-i arăți copilului să procedeze, astfel încât de acum încolo să nu vă mai împiedicați prin toată casa de mașinuțe, păpuși, cuburi și roboți?**

- **Folosiți puterea exemplului.** Dacă insistați pe ordine în jucăriile din camera copilului, atunci și lucrurile din camera dumneavoastră vor fi menținute în cea mai mare ordine.
- **Întrebați-l dacă are nevoie de ajutor,** atunci când dezordinea în jucării este cu adevărat copleșitoare. Când îl ajutați evitați criticile care izvorăsc nechemate de pe buzele tuturor părinților: *„Cum poți lăsa jucăriile în halul acesta?”* *„E ca după un uragan pe-aici!”* Dacă, totuși, credeți ca neapărat să faceți comentarii, găsiți măcar niște replici noi.
- **Învățați prin joacă.** Copilul învață cel mai repede prin joacă. Inițiați concursuri de genul *„Primul care strânge mașinuțele în cutia albastră câștiga un pupic”* sau *„Cel care adună laolaltă cât mai multe piese de LEGO se dă o tură în caruselul din parc”*.
- **Transformați strânsul jucăriilor într-una din activitățile de rutină ale zilei,** astfel încât lucrurile să nu scape de sub control. Strânsul jucăriilor, ca și aranjatul lucrășoarelor proprii în sertare/dulap trebuie să devină un ritual respectat: înainte de a ieși din casă, înainte de ora de culcare, jucăriile trebuie să se *„odihnească”* și ele în locuri special amenajate.
- **Stabiliți reguli și proceduri de rutină** cu referire la strânsul jucăriilor. Acestea sunt eficiente numai dacă îi puteți face pe copii să fie de acord cu ele. Discutați fiecare situație în parte. În loc să vă ieșiți din fire la un moment dat și să strigați *„Gata s-a terminat! Arunc toate jucăriile la gunoi!”*, mai bine adunați toată familia și spuneți-le care e problema. Apoi cereți-le sugestii. Dacă nimeni nu are sugestii, propuneți dumneavoastră cu calm o regulă. În cazul când copilul se opune, întrebați-l dacă n-ar fi dispus măcar să încerce, măcar o săptămână, sau să propună altceva în loc.
- **Simplificați sarcina.** Ca să-l ajutați pe copil, cumpărați/asigurați cutii mari din carton sau plastic, în culori vii, cutii-valijoară cu imprimeuri diferite, saci textili sau orice alte

„recipiente” care îl ajuta să-și strângă jucăriile pe teme: *animăluțele în cutia roșie, hainele păpușilor în cutia galbenă etc.* Îi puteți propune să decoreze cutiile respective, motivându-l astfel suplimentar

- **Asigurați-vă că fiecare jucărie are un loc al său.** Cărțile și cutiile de pantofi cu accesorii și piese mărunte pot fi puse pe rafturi, în bibliotecă. Cutiile mari în dulap cuburile în sertare etc.
- **Folosiți containere transparente, sau puneți etichete pe fiecare cu desene și/sau cuvinte.** Puneți capace pe containere numai dacă este strict necesar.
- **Stabiliți o oră pentru curățenie rapidă în camera de joc,** în fiecare zi. Astfel, îl veți ordona pe copil și va învăța, cu timpul, să strângă jucăriile în mod independent, fără să-i amintiți.

IMPORTANT!

Cu ajutorul jucăriilor copiii își dezvoltă creativitatea, își exprimă emoțiile, își formează abilitățile sociale. Jucăriile promovează dezvoltarea cognitivă a copiilor prin stimularea aptitudinilor de concentrare și de memorie.

REFLECTAȚI

- *De ce vă conduceți în alegerea unei jucării?*
- *De ce copilul demontează/strică jucăriile?*
- *Cum îl motivați pe cel mic să-și strângă jucăriile?*
- *Care a fost jucăria preferată în copilăria Dvs și de ce?*

DECIDEȚI pentru Dvs.:

- *Cât de importantă este jucăria pentru copilul Dvs.?*
- *Cum veți proceda în cazul în care copilul strică jucăriile?*

Informație suplimentară poate fi accesată pe site-ul MECC www.mecc.gov.md

link-ul <https://mecc.gov.md/ro/content/resurse-pentru-parinti-educatia-timpurie> /

Programele de educație parentală / Modulul Educația copilului,

„Cum să devii un părinte mai bun pentru copilul tău”/ Ghid pentru părinții care educă copii cu vârsta sub 3 ani